

Köyde Tatil

İhsan KARA
Pursaklar Kaymakamı

*Orda bir köy var, uzakta,
O köy bizim köyümüzdür.
Gezmesek de, tozmasak da
O köy bizim köyümüzdür.*

Ahmet Kutsi Tecer'in bir şiirinden Münir Ceylan'ın bestelediği bir çocuk şarkısı, çocukluğumuzun şarkısı... Bana hep köyümden ayrıldığı günleri hatırlatır. Aslında bir resim kalmıştır gözlerimizde, çerçevesiz ve uçsuz bucaksız bir resim. Hatta çeşitli zamanlarda gitme fırsatı bulduğumuz köyümüz bile o resme çok benzemez olmuştur. Çünkü o resim henüz şehirle tanışmamış, bir köylü çocuğunun gözlerinde sabitlenmiş ve ninemin masallarına yer yurt olmuş, Kaf Dağı civarında bir mekandı.

Türk Dil Kurumunun tanımıyla “kır”; dağ, bayır şehir ve kasaba dışı yerleri, kırsal kesim ise insanın az olduğu yerleri, “köy” ise bir yönetim durumunu anlatır.

tim açısından kente bağlı olsa da bağımsız özellikli birimler anlamına gelmektedir. Mahalle, bir kentin, kasabanın ya da büyükçe bir köyün idari olarak bağlı birimidir. Hukukumuzda 1864’ten bu yana bir mahalli idare olarak köy (karye) bulunmaktadır. Daha çok tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin egemen olduğu köyler; kışlak, yaylak ve orta mallarına sahip olan yerleşimlerdir.

Anayasa’nın 127. Maddesinde; il ve belediyeyle birlikte, "halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri..." olarak köy tanımlanmakta ve "kuruluş ve görevleri ile yetkilerinin,

Halen belli ölçüde devam eden köyden kente göç olgusunun yanı sıra, kentin köyü içine alacak şekilde büyümesi süreci de yaşanmaktadır.

yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla..." düzenleneceği belirtilmektedir. Anayasanın 170. maddesinde; Orman Köylerinin kalkındırılması ve ihtiyaçlarının karşılanması, yerleşme ve yaşam şartlarının kolaylaştırılmasının kanunla düzenlenmesi öngörülmektedir.

Köy Kanununa göre; "Nüfusu iki binden aşağı yurtlara köy denir. Nüfusu iki binden aşağı olsa dahi belediye teşkilatı mevcut olan nahiye, kaza ve vilayet merkezleri kasaba itibar olunur. Ve Belediye Kanununa tabidir... Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ, bahçe ve tarlalar" dan oluşur.

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı Kanun ile sınırları il mülki sınırları olarak belirlenen büyükşehir belediyelerinde bulunan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. (4) İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı buldukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır. Ayrıca köylerin yerel hizmetlerini icra eden il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, yerine büyükşehir belediyeleri yetkili ve görevli kılınmıştır. Bunun yanı sıra bucaklar ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır. Böylece kırsal kesim büyükşehir olmayan illerde köylerden, köy ve belediye statüsü kaldırılan büyükşehirlerde mahallelerden, belde-lerden ve bucaklık statüsü kaldırılan yerleşimlerden ibaret kalmıştır. Sadece eski orman köylerinin sahip olduğu orman arazisi, büyükşehir belediyesinin imar yetkisini sınırlandırmaktadır.

Türk Dil Kurumunun tanımıyla “kır”; dağ, bayır şehir ve kasaba dışı yerleri, kırsal kesim ise insanın az olduğu yerleri, “köy” ise bir yönetim durumunu anlatır. Toplum-sal ve ekonomik özellikleri veya nüfus yoğunluğu yönünden şehirden ayırt edilen, genellikle tarımsal alanda çalışılan, konutları ve öteki yapıları bu hayata uygun yerleşim birimi köydür. Köyler bütün Dünya da kent yerleşiminden küçük ve onun bir parçası olmayan, yöne-

Halen belli ölçüde devam eden köyden kente göç olgusunun yanı sıra, kentin köyü içine alacak şekilde büyümesi süreci de yaşanmaktadır. Mevzuat tarafından bir yerleşim köy statüsünden çıkarılıp kentin bir mahallesi olarak nitelenirse bu durumda köyün kültürü, geleneği, üretim biçimi, düğünleri, bayramları değişir mi? Köyün yaylaları, harmanları, dağları, ormanları, pınarları, dereleri nice olur? Masalları, ninnileri, Bedri Rahmi'yi şairliğinden utandıran türküleri ah o köy türküleri duyulmayacak mı? Paketlemeye ve pazarlamaya uygun olmayan nadir yerel ürünler, lezzetlerin tadı unutulacak mı? Bütün bu sorulara cevap olacak nitelikte bir köye dönüş, yayla evleri yapma furçası başlamış olsa da geri dönenler aslında kentlidir. Bir emeklinin kendi köyüne dönüşünde bile aradığı kent konforu ve tarzıdır. Ayrıca bu dönüş yazlık ihtiyacını karşılayan bir turizm etkinliğidir. Ancak köylerin varlığı, sahip olduğu ekonomik ve kültürel değerler ile köy yaşam tarzı nadir ve korunması gereken bir zenginlik olarak kabul edilmelidir.

Kırsal alanların ıssız kalmaması, yeterli yerleşim sahip olması göç erozyonunun durdurulması ile mümkün olacaktır. Bunu yolu kırsal kalkınmadan geçmektedir. BM tarafından yapılan 10 tanıma göre; Kırsal kalkınma, küçük toplulukların içinde buldukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların ulusun tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanması süreci şeklinde tanımlanmıştır. (1)

Kalkınmanın lokomotif sektörlerinden bir turizmdir. Turizm; dinlenme, eğlenme, görme tanıma vb. gibi

Kırsal alanların ıssız kalmaması, yeterli yerleşim sahip olması göç erozyonunun durdurulması ile mümkün olacaktır.

amaçlarla yapılan gezi ya da bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin ve çalışmaların tümü olarak tanımlanmaktadır.(2)

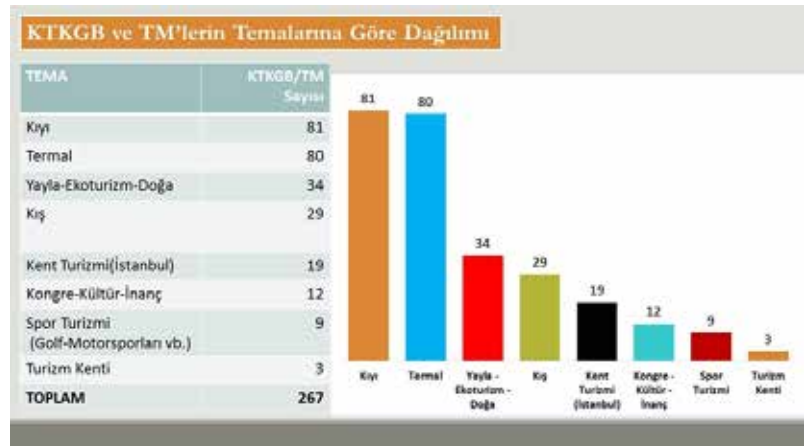
Dünya Turizm Örgütü (WTO)'ne göre; "... sürekli kalışa dönüşmemek ve gelir getirici hiçbir uğraşta bulunmamak şartı ile bireylerin geçici süre konaklamalarından doğan olay ve ilişkilerin tümüdür."(3)

Bir tüketim ve talep faaliyetidir. Fakat köyün nadide değerlerini korumak ve sürdürmek için var olan turizm potansiyelini karşılamak yetmez. Bu değerleri tanıtmak ve sürdürülebilir köy tarzı üretim faaliyetiyle talebi buluşturmak gerekir. Bugün kırsal kesim olarak adlandırılan, benim "köy" demeyi sevdiğim uçsuz bucaksız memleket sathının gelişmesi ve kalkınmasının devamlı, önemli ve ye-

terli ölçüde; köy üretim kültürüne ve doğasına saygılı bir anlayışla yeniden ele alınması ihtiyacı açıktır.

2634 sayılı Turizm Teşvik Kanununda; turizm sektörünü düzenleyecek, geliştirecek, dinamik bir yapı ve işleyişe kavuşturacak tertip ve tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla yönelik olarak turizm hizmetinin, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinin, turizm merkezlerinin tespiti ve geliştirilmesi, turizm yatırım ve işletmelerinin teşvik edilmesi, düzenlenmesi ve denetlenmesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Cumhurbaşkanlığı kararı ile tespit ve ilan edilecek bölge ve merkezlerin; tarihi ve kültürel değerleri "yoğun olarak" taşınması, turizm potansiyelinin yüksek olması şartları aranmaktadır. Bu çerçevede 81 ilde 60 adedi KTKGB olmak üzere toplam 267 adet Turizm Merkezi/KTKGB ilan edilmiştir.(4)

ilan edilen bölge ve merkezler için "kent turizmi" bulunmasına rağmen "kırsal turizm" kistasına yer verilmediği görülmektedir. Oysa kırsal turizm öngörülen kistasların çoğunu içinde barındırabilecek geniş bir kavramdır. sadece yayla-eko turizm ve doğa turizmiyle sınırlandırılmaz. kıyı, kış ve spor turizmi de çoğu köylerde mümkün olabilir. Böylece

kentlerin kargaşasından sıkılan insanımızı mutlu olacağı yeni bir tatil seçeneğine yönlendirebiliriz.

Kırsal turizmi geliştirmek için yapılması gereken gerçekleştirmek için yapılması gereken çalışmalar vardır. Bunlar;

- İlgili yerel yönetim birimlerince köy yerleşimlerinin geleneksel mimarisine sadık kalınarak yenilenmesi gerekli görülmektedir.
- Yol, su, elektrik vb. gibi ihtiyaçlar karşılanmalıdır. Ulaşım yakın turizm merkezleri ile güzergah oluşturmalıdır.
- Köy ve yayla evleri pansiyon olarak hizmet verecek şekilde düzenlenmelidir. Çevreyle uyumlu konaklama ve alışveriş yapıları kazandırılmalıdır.
- Kırsal çevrenin korunması ve yerleşim güvenliği mevcut güvenlik birimlerine ilaveten köy bekçisi ya da korucusu gibi yerel görevlilerle güçlendirilmelidir.
- Kültür ve Turizm, Tarım ve Orman ile Gençlik ve Spor Bakanlıkları başta olmak üzere kamu kurumlarının etkin işbirliği sağlanmalıdır.
- Devletin bu alana özel teşvik ve desteklerine ihtiyaç bulunmaktadır.
- Köylü ve çiftçinin turizm duyarlılığına kavuşturulması bir eğitim sürecini gerektirir.
- Yerel kültürel ve turistik değerlerin tanıtımı ve markalaştırılması konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
- Turizmin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yeterli ve kaliteli tarım ve hayvancılık üretiminin yapılması sağlanmalıdır. Bu çerçevede aile işletmeleri ve birlikler güçlendirilmelidir.

81 ilde 60 adedi KTKGB olmak üzere toplam 267 adet Turizm Merkezi KTKGB ilan edilmiştir.

- Ürünlerin üretim, paketlenme ve sunumu konusunda yatırım yapılmalıdır.
- Çalışanlara, bu yörelerde kullanılmak üzere tatil destekleri düzenlenmelidir.
- Gençlik ve Spor Bakanlığınca bu yörelerde gençlik kampları düzenlenmelidir.
- Ürün ekimi, hasat zamanı ve bağ bozumu gibi faaliyetler tanıtım ve festival konusu yapılmalıdır.
- Terörle mücadelenin başarıya ulaşması sonucunda, geçmişte terör sorunundan etkilenen kırsal kesime yönelik turistik faaliyetler özellikle ülke birliğine katkıda bulunacak şekilde yeniden planlanmalı ve uygulanmalıdır.

Ülkemiz kırsal turizmin geliştirilmesiyle; ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmişliğini artıracak, yöreler arasında mevcut gelişmişlik farkını azaltacak, kentler aşırı yerleşim baskısında kurtulacak, kırsal kesimin üretime katkısını geniş ölçüde sağlayacak ve işsizlik en aza inecektir.

İstiklal Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un deyişiyle;

"Sahipsiz olan memleketin batması haklıdır."

"Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır."

Memleket ve vatan sadece silahla savunulamaz. Aynı zamanda her köşesi, her köyü ve yaylası da değerlendirilmeli ve sahip çıkılmalıdır. Şimdi o ıssız yerler bizim bir ayak izimize, o dağlar sesimize, o köy evleri nefesimize muhtaçtır. Kırsal kesimi öncelikle iç turizme kazandırmalıyız. Ahmet Kutsi Tecer'in o mısralarındaki gidilemeyen köyleri bu şekilde şenlendirebiliriz, şenlendirmeliyiz. Çünkü gidebildiğimiz yer bizimdir. Birer köylü çocuğu olan bizim kuşağımız gibi, çocuklarımız ve torunlarımız da köy türkülerimizi dinleyebilmeli ve mutlu olmalıdır.

KAYNAKÇA

- (1) (Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü- 2007- Uzmanlık Tezi- Coşkun ŞEREFÖĞLU-ANKARA-2009) <https://www.tarimorman.gov.tr>
- (2) http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5bfd7bd136f535.86476010
- (3) www.osmed.com.tr/turizm-nedir
- (4) <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>